

Pravoslavno učenje o braku

Crkveni kanoni i zakoni svi odreda počivaju prvenstveno na dogmatskim nacelima pravoslavne vere. Ono obuhvata brak kao svetu tajnu, čin zaruka i vencanja i njegovo teolosko značenje i tumačenje, kao i sveto pismo kao osnov pravoslavnog učenja o braku.

Brak kao sveta tajna

Brak je sveta tajna ljubavi i zajednice bračnika u vremenu i večnosti, on je određen kao jedinstvo dveju osoba u jednom bicu, jednoj sustini, kao sjedinjenje u jedno telo i jednu dušu, ali u svojstvu dveju licnosti. U pravoslavnoj crkvi, pored braka postoji još šest svetih tajni: krštenje, miropomazanje, pričesce, ispovest, svestenstvo, osvestanje ulja, a po učenju crkve "svete tajne su takva svestenodejstva u kojima se, pod vidljivim znakom predaje nevidljivo određeni dar svetog duha."

Poznato je naime da je silaskom Svetog Duha na apostole izvršeno ustanovljenje crkve, u kojoj se na svakoj liturgiji, nanovo vrši prizivanje Svetog Duha radi osvećenja darova i pričesca vernih, što predstavlja centralni deo hrišćanskog, evharistijskog života, kome je cilj osvećenje i oboženje, odnosno, upodobljavanje čoveka liku i obrazu Božijem. Kroz tu prizmu i tako postavljen cilj ljudskog života, crkva i tumači svetu tajnu braka koja predstavlja jedan od načina, odnosno puteva čoveka prema Bogu. To je put kroz ljubav, uzajamno žrtvovanje i odricanje, ali i radost prepoznavanja Božijeg lika u supružniku.

Osnovna postavka braka kao tajne sadrži pretpostavku da čovek nije biće sa isključivo fiziološkim, psihološkim ili sociološkim funkcijama, nego je on "građanin carstva Božijeg, što znači da njegov čitav život, a naročito njegovi najodlučniji momenti, u sebe uključuju večite vrednosti samog Boga".

Čin zaruka i vencanja i njegovo teolosko značenje

Sve do devetog veka, crkva nije ni za kakav obred vencanja izdvojen iz evharistijske liturgije. Po pravilu, hrišćanski bračni par je učestvovao u evharistiji po zaključenju građanskog braka. Naime, svaki par hrišćana koji je želeo da stupi u brak, prolazio je kroz formalnosti građanske registracije koja je u braku davala važnost u sekularnom društvu. Zatim, prilikom učesca u nedeljnoj liturgiji, supružnici su primali blagoslov od episkopa i pričescivali se. Time je njihov građanski dogovor postajao sveta tajna koja "vazi za večnost".

Medjutim, carskim dekretom vizantijskog cara Lava na crkvu je u potpunosti preneseno pravo i odgovornost za legalni status braka, pa su crkvene vlasti bile u situaciji da odobravaju brakove koji su bili protivni učenju crkve, na primer: drugi i treći brak, kao i mesoviti brak. Može se čak reći da je crkva do tada skoro izbegavala da preuzme ovoliku odgovornost i to upravo zbog problema razvoda i ponovnog vencanja. Naime pre donošenja pomenutog dekreta, građanin je mogao da sklopi takav brak koji nije bio odobren od strane crkve. Ukoliko je on bio hrišćanin, njegov postupak je uslovljavao izvestan period kajanja i izopštenosti, ali je pred zakonom bio legalan. Čim je tajna braka, izvršena u crkvi, postala zakonska obaveza, neizbežni su bili kompromisi svakakve vrste. Istovremeno, ideja da je brak jedini i večni savez muža i žene u kome se ogleda jedinstvo Hrista i crkve, bila je potisnuta iz crkvene prakse i iz svesti vernih. Jedini kompromis koji crkva nije mogla da prihvatai bilo je umanjenje svetosti evharistije u bilo kom smislu. Tako je, da se na svetoj liturgiji, tokom obreda vencanja, ne bi pričestili dugobračni, ona taj obred odvojila od evharistije. Promena je bila prihvatljiva već samom činjenicom da je veza između crkvenog braka i evharistije bila izgubljena od onog momenta kada je crkveni brak postao zakonska obaveza.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com